

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ГОТЕЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ

INNOVATIVE ACTIVITY IN HOSPITALITY

У статті розглянуто інновації, як основні чинники, які сприяють підвищенню результативності функціонування підприємств готельного господарства. Індустрія гостинності – це особлива самостійна галузь економіки, що складається з групи галузей і підприємств, що виконують функції щодо задоволення попиту споживачів на різноманітні види відпочинку та розваг. Розвиток готельного господарства сприятливо вплинув на економіку країни, оскільки наповнення державного бюджету, зайнятість населення, підвищення рівня життя населення, розвиток інфраструктури – це все за рахунок збільшення попиту на готельні послуги. Сьогодні існує декілька концептуальних підходів до визначення таких термінів, як «інновація», «інноваційний процес», «інноваційний процес», «інноваційне підприємство» тощо. З появою нових технологій, які активно впроваджуються у сфері гостинності та туризму, актуальним стає питання стратегій інноваційного розвитку та з'являється інтерес до інновацій як науки та методу підвищення ефективності туризму.

Ключові слова: індустрія гостинності, інновація, готельні послуги, соціально-економічний ефект, підвищення результативності, технології.

The article considers innovations as the main factors that contribute to improving the efficiency of the hotel industry. The hospitality industry is a special independent branch of the economy, consisting of a group of industries and enterprises that perform functions to meet consumer demand for various types of recreation and entertainment. The development of the hotel industry has had a positive impact on the country's economy, as filling the state budget, employment, improving living standards, infrastructure development – all this is due to increased demand for hotel services. Today there are several conceptual approaches to the definition of such terms as "innovation", "innovation process", "innovation process", "innovation enterprise" and so on. With the emergence of new technologies that are actively implemented in the field of hospitality and tourism, the issue of innovation development strategies becomes relevant and there is an interest in innovation as a science and method of improving the efficiency of tourism. The successful development of social systems depends on the periodic emergence of innovative processes that affect not only the field of science and technology, but also closely related to economic and social transformations. The cyclical development of the economy, periodically changing the cycles of prosperity and decline of the welfare of the state and its population, is reflected in the innovation boom. Innovation, in contrast to innovation, has a result, the effect of its use on enterprises, accompanied by the routineization of innovation through which the consumer has included innovation in their domestic and business processes, and as a result gets new skills, new experience, new goals. Thus, Innovation is defined as the end result of that activity aimed at creating and using innovations embodied in in the form of improved or new goods (products or services), technologies of their production, management methods at all stages production and marketing of goods that promote the development and economic efficiency of production and consumption or provide a social or other effect. For businesses In the hotel industry, innovation can also be embodied in launched a new or improved existing service.

Key words: hospitality industry, innovation, hotel services, socio-economic effect, increase of efficiency, technologies.

УДК 330.3

DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.73-22>

Мендела Є.М.

асистент кафедри готельно-ресторанної та курортної справи

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Румянцева І.Б.

систент кафедри готельно-ресторанної та курортної справи

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Mendela Yevheniia

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

Rumiantseva Iryna

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

Постановка проблеми. У постійно змінних умовах економіки інновації стали основним чинником сприяння динамічному розвитку та ефективності готельного господарства. Міжнародний досвід успішної діяльності готельних підприємств свідчить про те, що незмінний шлях виживання в умовах глобальної конкуренції базується на інноваціях, заснованих на активному використанні сучасних науково-технічних досягнень, а також підготовці до готельних новведень та інновацій. Саме тому, необхідно визначити інноваційні процеси в українському готельному бізнесі, важливість інновацій у сфері готельного бізнесу та доцільність їх поширення та розвиток у майбутньому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У сфері готельного бізнесу такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як Г. І. Михайличенко [9], З. О. Адамова [1], К. А. Галасюк [5], А. А. Литовка [8] сходяться на думці, що інновацію послуг можна визначити як «нову концепцію обслуговування, новий канал

комунікації з клієнтами», нові системи розподілу та технологічні рішення, які часто працюють разом, щоб змінити пропозиції послуг на ринку, оновити функціонування компаній і вимагають структурно нових організаційних, технічних і людських можливостей».

К. А. Галасюк надає авторське роз'яснення поняття «Інновації в індустрії гостинності», тобто «Новостворені (застосовані) та/або вдосконалені конкурентоспроможні послуги, технології, організація, управлінська та маркетингова діяльність у сфері гостинності, які значно покращують якість виробництва» [5].

Дослідженням становлення інноваційних розробок в Україні займалися сучасні вітчизняні економісти, зокрема такі вчені, як О. В. Александрова, О. І. Амоша, Ю. М. Бажал, З. С. Варналій та інші.

У той же час інновації розглядаються як інструмент для компаній, щоб вистояти в жорсткій конкуренції та впоратися з уповільненням зростання та зниженням прибутковості. Інновації, по суті,

є нововведеннями, які покращують ефективність існуючих систем (для конкретної компанії, бізнесу та економіки в цілому, освіти та людського розвитку). Інновація полягає не тільки в новій ідеї, скільки у реалізації цієї ідеї.

Формулювання цілей статті. Метою статті є оцінювання розвитку інноваційної діяльності у сфері послуг та дослідження динаміки інновацій при реалізації готельних послуг, які надаються населенню.

Виклад основного матеріалу. Розвиток гостинності характеризується зміною тенденцій ринку послуг, жорсткою конкуренцією серед готелів, зростанням споживчого попиту на їхні послуги. Тому передумовою ефективного функціонування індустрії гостинності є інноваційний підхід до ведення бізнесу в цій сфері [8]. Запуск інноваційних продуктів сприятиме ефективному використанню всіх можливостей надання якісних послуг та максимальному розширенню потенціалу діяльності підприємств готельного бізнесу. Інноваційна діяльність є практично єдиним інструментом для підтримки рівня конкурентоспроможності в будь-якій економічній системі. Інновації є необхідною умовою виживання будь-якого підприємства в конкурентній боротьбі, а також запорукою успішного розвитку підприємства [2].

Інновації є важливою рисою сучасної економіки. Інноваційні процеси в готельному бізнесі відіграють важливу роль у конкуренції між готелями та клієнтами. Тому їх використання дозволяє готельєрам підвищити економічну ефективність, рівень кваліфікації персоналу, знайти нові резерви підвищення якості обслуговування, ефективно захищати номери та об'єкти, надавати нові послуги.

Інновація – це кінцевий результат впровадження нововведення з метою отримання економічного, соціального, екологічного, наукового, технологічного чи іншого типу ефекту, необхідного суспільству. Іншими словами, інновація є конкретним результатом будь-якої творчої діяльності, пов'язаної з ризиком, яка сприяє та впроваджує нові, суттєво відмінні від старих, більш адекватно задовольняють потреби; відкриває та розвиває нові ринки чи забезпечує інші конкретні цілі [5].

Можна зробити висновок, що інновація – це акт впровадження науково-технічних досягнень у техніці та управлінні, у тому числі в організаціях, що займаються обслуговуванням населення, пов'язана із змінами, які позитивно впливають на стан суб'єкта господарювання, покращення його іміджу, сила конкуренції.

Готельний бізнес – надзвичайно особлива галузь економіки. На відміну від інших сфер людської діяльності, це робить її особливою та привабливою для дослідження.

Тому природа інновацій різна від компанії до компанії. Деякі організації працюють над чітко визначеними інноваційними проектами – розробляють і впроваджують нові продукти, інші – покращують свою продукцію, виробничі процеси та операції. Цей тип бізнесу можна вважати інноваційними, оскільки інновація може складатися з однієї великої зміни або серії менш значущих змін, які потребують вдосконалення, що разом становлять серйозні зміни [9].

У сфері гостинності можна виділити наступні основні напрямки інновацій:

- запуск нових готельних послуг відносно нового споживача, існуючої послуги, нового ринку;
- використання нового обладнання та технологій у виробництві традиційної продукції;
- використовувати нові туристичні ресурси, які раніше не використовувалися;
- зміни в організації виробництва та споживання традиційної продукції громадського харчування, готельних послуг тощо;
- новий маркетинг, новий менеджмент;
- визначити та використовувати нові ринки (готельні мережі) для продукту.

Інноваційний процес у виробництві здебільшого розглядається як низка переходів від можливої інноваційної ідеї до створення, продажу та поширення такої інновації. Інша справа – послуги. Наприклад, неможливо уявити, щоб готельне підприємство могло створити власну систему за останнім словом техніки, автоматичного опалення, вентиляції та водопостачання. Воно може використовувати лише «ноу-хау», передбачені сучасною цивілізацією [7].

Основними етапами розвитку інноваційного процесу готельного господарства є: посилити підготовку готельного персоналу, розширити сферу надання додаткових послуг, прийняти нові маркетингові методи просування готельних продуктів, прийняти інноваційні форми готельного менеджменту, створити сприятливі умови для вітчизняних та іноземних інвестицій у готельну індустрію та запровадити передовий підхід до управління талантами готельної індустрії.

Науковці пропонують розглядати інноваційну політику як інструмент реалізації інноваційних стратегій, що може бути виражено через окремі заходи, реалізація яких спрямована на досягнення цілей інноваційної політики та стратегії [4; 6]. Сутністю інноваційної політики готельного бізнесу вважається сукупність принципів і заходів, спрямованих на вдосконалення базових процесів надання послуг для реалізації інноваційної стратегії.

Інтенсивний розвиток міжнародних, внутрішніх та ділових подорожей по всьому світу висуває все більші вимоги до якості готельного обслуговування, що в основному залежить від рівня інновацій та розвитку.

Деякі вчені пояснюють концепцію інноваційного розвитку як «процес стабільного, безперервного створення, впровадження та поширення інновацій, які відповідають реальним і потенційним потребам і запитам споживачів і суспільства в цілому, не загрожуючи потенціалу інтеграції ресурсів у довгостроковій перспективі [3].

Висновки. Готельне господарство є важливою частиною індустрії гостинності, яке, в свою чергу, є невід'ємною частиною туристичної індустрії. Будучи частиною індустрії гостинності готельне господарство відіграє ключову роль, оскільки надає відвідувачам широкий спектр послуг, у формуванні та реалізації яких беруть участь усі сектори та елементи індустрії гостинності.

Аналіз та моніторинг інноваційних тенденцій дозволить готельному господарству йти в ногу з часом, розширювати всі можливі послуги, знаходити нові способи спілкування з гостями та створювати нові готелі чи інші засоби розміщення, що підвищить туристичну привабливість України, відповідно і економічну ефективність країни. Розглядати інноваційний процес необхідно з точки зору внутрішньої організації підприємства. При реалізації інноваційних проектів у різних категоріях готелів необхідно обґрунтувати критерії (класифікацію) інноваційності. Тому необхідно розглянути існуючі методи класифікації інновацій, а також уточнити види інновацій в індустрії гостинності.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Адаманова З. О. Качество роста мировой экономики: содержание понятия и особенности повышения в условиях глобализации. *Ученые записки Крымского инженерно-педагогического университета*. 2014. Вып. 44. С. 53-57.

2. Амоша О. І. Соціальна орієнтація економіки: проформа чи реальність? *Економіст*. 2012. № 7. С. 4-7.

3. Бажал Ю. М. Развитие инновационной деятельности у знанневому трикутнику «держава – университети – промисловість». *Економіка і прогнозування*. 2015. № 1. С. 76-88.

4. Варналії З. С. Особливості регіонального розвитку в контексті зміцнення економічної безпеки України. *Регіональна економіка*. 2017. № 1. С. 131-133.

5. Галасюк К. А. Інноваційний розвиток як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємств готельного господарства. *Перспективи розвитку туристичної індустрії в Україні: регіональні аспекти*: матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. Умань: Візаві, 2013. С. 109-112.

1. Інноваційні технології у готельному господарстві. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/8074/1/210-1039.pdf> (дата звернення: 02.02.2022).

7. Литовка А. О., Шикіна О. В. Класифікація інноваційної діяльності туристичного підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. Миколаїв, 2016. Вип. № 14. С. 416-420.

8. Михайличенко Г. І. Інноваційний розвиток туризму: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. 608 с.

1. Сучасна інноваційна економіка: від піраміди Маслоу до глобальної конкурентоспроможності країни. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/353> (дата звернення: 01.02.2022).

REFERENCES:

1. Adamanova Z. O. (2014) Kachestvo rosta mirovoj ekonomiki: sodержanie ponyatiya i osobennosti povysheniya v usloviyah globalizacii [The quality of the growth of the world economy: the content of the concept and features of growth in the context of globalization]. *Scientific notes of the Crimean Engineering and Pedagogical University*, vol. 44, pp. 53-57.

2. Amosha O. I. (2012) Socialjna orijentacija ekonomiky: proforma chy realnistij? [Social orientation of the economy: proforma or reality]? *Economist*, № 7, pp. 4-7.

3. Bazhal Y. M. (2015) Rozvytok innovacijnoji dijalnosti u znannjevomu trykutnyku "derzhava – universytety – promyslovistj" [Development of innovation in the knowledge triangle "state – universities – industry"]. *Economics and forecasting*, № 1, pp. 76–88.

4. Varnaliy Z. S. (2017) Osoblyvosti reghionalnogho rozvytku v konteksti zmecnennja ekonomichnoji bezpeky Ukrajinjy [Features of regional development in the context of strengthening the economic security of Ukraine]. *Regional economy*, № 1, pp. 131–133.

5. Galasyuk K. A. (2013) Innovacijnyj rozvytok jak faktor pidvyshhennja konkurentospromozhnosti pidpryjemstv ghoteljnogho ghospodarstva [Innovative development as a factor in increasing the competitiveness of the hotel industry]. *Proceedings of the Perspektyvy rozvytku turystychnoji industrijjy v Ukrajinі: reghionaljni aspekty (Ukraine, Uman, March 22, 2013)*, Uman: Vizavi, pp. 109-112.

6. Innovacijni tekhnologhiji u ghoteljnomu ghospodarstvi [Innovative technologies in the hospitality]. Available at: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/8074/1/210-1039.pdf> (accessed 02 February 2022).

7. Litovka A. A., Shikina O. V. (2016) Klasyfikacija innovacijnoji dijalnosti turystychnogho pidpryjemstva [Classification of innovative activity of a tourist enterprise]. *Global and national economic problems*, vol. 14, pp. 416–420.

8. Mykhailychenko G. I. (2012) Innovacijnyj rozvytok turyzmu [Innovative development of tourism]. Kyiv: Kyiv. nat. trade and economy University, p. 608. (in Ukrainian)

9. Suchasna innovacijna ekonomika: vid piramidy Maslou do ghlobalnoji konkurentospromozhnosti krajinjy [Modern innovation economy: from the oil pyramid to the global competitiveness of the country]. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/353> (accessed 01 February 2022).